

stellingen, door dilettanten aangebracht. Bij sommige voorwerpen, waarbij dit noodig is, moeten korte verklaringen worden gevoegd, want de noodzakelijkheid, voortdurend in den catalogus te kijken, is voor bezoekers, die genieten willen, onaangenaam. De catalogus moet dat onderricht geven, dat niet met een enkel woord is af te doen en aanleiding geven (liefst bij bestudeering vóór het bezoek) niets over het hoofd te zien, wat voor den bezoeker van belang kan zijn.

Bij den eersten blik schijnt een buitengewoon groot gedeelte van de ruimte in beslag te worden genomen door den lateren tijd. En dit zal in nog grooter mate het geval zijn, wanneer de lager gelegen zaal geopend wordt, waarin aethiopisch-nubische voorwerpen zullen worden opgesteld. Weinigen slechts vermoeden welke schatten van den Alexandrijnschen geest op gedeeltelijk onbelangrijk schijnende scherven uit Nubië verborgen zijn. Het helleniseeren van die streken, waarvan de geschiedenis spreekt, treedt ons daar levendig voor oogen en dit gaat door tot Meroë, diep in den Soedan. In deze en in de Hellenistische zaal wordt men met nadruk gewezen op de vermenging van Grieksche en Oostersche cultuur; ook ziet men de christelijke kunst in Egypte als het ware voor zijn oogen ontstaan. En bij een rijke collectie geflazuurde lampen uit vroeg-Arabischen tijd (die ook nu nog niet is opgesteld), kan men nagaan, wat er uit de oude fayence-techniek van Egypte geworden is; de oudste voorbeelden hiervan kan de bezoeker in zaal I bezichtigen.

Wie genieten wil van de kunstvormen op zichzelf, moet van het nijlpaard en de steenen vazen uit de eerste dynastie, langs de ezeltjes van ivoor en het houten mannefiguurtje, langs de indrukwekkende, door-groefde koppen uit het Middelrijk en de trotsche zekerheid van den paardkop uit El Amarna naar de glazen fleschjes en de bekers van fayence uit denzelfden tijd wandelen, todat hij bij de stille, nadenkende koppen uit Saitischen tijd komt, om dan te eindigen met een roes van vormen en kleuren uit Hellenistischen tijd.

Wie er zich echter toe voelt aangetrokken, cultuurvormen te bestudeeren, moet niet terugschrikken voor de moeite, en heen en weer loopen, zooals hier gedeeltelijk gedaan is. Hij zal in den samenhang der op elkaar volgende culturen dikwijls een blik slaan; hij zal de wisseling der tijden, de aanraking en het uit elkaar gaan van verschillende volken kunnen nagaan, in het bijzonder wanneer er gelegenheid gekomen is voor het opstellen der vazen, die nu nog in het magazijn opgeborgen zijn. Hoe meer het ordenen en beschrijven der verzameling vordert, en hoe meer het gelukt, de groepeerings te verbeteren, des te duidelijker zal alles worden.

Ons inzicht wordt steeds verruimd; een goed bestuurd museum moet ook voortdurend het verkregen inzicht weerspiegelen. Een museum kan nooit hetzelfde blijven; tenminste in details moet er voortdurend ver-